

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lutego 2019 roku (znak: ENP/20/021111294) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412), art. 111 ust. 1, art. 114 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018r., poz. 1270 z późniejszymi zmianami) po rozpatrzeniu wniosku H. G. (1) z dnia 31-12-2018r. odmówił ww prawa do zmiany wysokości świadczenia.

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, iż z uwagi na to, że wnioskodawca nie przedłożył nowych dokumentów mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia - brak podstaw prawnych do zmiany wysokości emerytury. Organ rentowy wskazał, iż za okres od 2-01-1973 do 31-03-1973 uwzględniono wynagrodzenie wykazane w angażu - 3 miesięczny okres próbny - a za okres od 01-04-1973 do 30-09-1979 przyjęto wynagrodzenie minimalne, ponieważ informacja o wynagrodzeniu zawarta w świadectwie pracy nie jest środkiem dowodowym pozwalającym ustalić wysokość wynagrodzenia w całym okresie zatrudnienia w poszczególnych latach. Za (...) przyjęto wynagrodzenie w kwocie 4500,00 zł wymienione w świadectwie pracy, ponieważ wskazano datę od kiedy obowiązuje. Nie uwzględniono okresu zatrudnienia od 7-11-1979 na podstawie umowy o pracę, ponieważ świadectwo pracy wystawione przez Wojewódzkie Przedsiębiorstwo (...) w Ł. potwierdza zatrudnienie dopiero od 7-12-1979.

/ decyzja k. 50 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył w dniu 16 maja 2019 r. roku wnioskodawca H. G. (1), wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie przy wyliczeniu należnego mu świadczenia okresu zatrudnienia i wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego w okresie od 26.10.1970 – do 31.12. 1970 oraz wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego za okres od 1. 01.1973 do 31.10. 1979 r.

/ odwołanie k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu Zakład wskazał, że z dokumentacji znajdującej się w aktach wynika ,iż zgodnie z decyzją z dnia 18.01.2016r. r. do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. z lat 1978-1987 Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z w/w lat wyniósł 62,74%. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999r. wyniósł 109 242,21 zł. Decyzją z dnia 19.01.2016r. przyznano wnioskodawcy emeryturę od 24.12.2015r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 w/w ustawy emerytalnej i wyniosła 1864,13 zł. Za okresy pozostawania w stosunku pracy , za, które wnioskodawca nie przedstawił dochodów tj. 26.10.1970r. - 31.12.1972r. , 01.04.1973r. - 30.09.1979r. przyjęto obowiązujące w tym danym okresie kwoty minimalnego wynagrodzenia. Za okres od 02.01.1973r. do 31.03.1973r. przyjęto wynagrodzenie w oparciu o przedłożony angaż. Organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie wykazane w angażu - 3 miesięczny okres próbny- a za okres od 01.04.1973r. do 30.09.1979r. przyjęto wynagrodzenie minimalne, ponieważ informacja o wynagrodzeniu zawarta w świadectwie pracy nie jest środkiem dowodowym pozwalającym ustalić wysokość wynagrodzenia w całym okresie zatrudnienia w poszczególnych latach. Za 10/1979r. przyjęto wynagrodzenie w kwocie 4500,00 wymienione w świadectwie pracy , ponieważ wskazano datę od kiedy obowiązuje.

/ odpowiedź na odwołanie k. 24-24 v./

Na rozprawie w dniu 20 listopada 2019 r. poprzedzającej wydanie wyroku wnioskodawca poparł odwołanie w zakresie min 20 % premii od kwot ustalonych przez ZUS decyzją z dnia 19 listopada 2019 r. wydaną w toku procesu, nie kwestionował aktualnego wyliczenia ZUS jeśli chodzi o kwoty podstawowe wynikające z angaży. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania w zakresie premii.

/stanowisko wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS: protokół rozprawy z dnia 20listopada 2019 r. 00:01:58- 00:06:15/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

H. G. (1) urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 18.01.2016r. ustalono wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 01.01.1999r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. z lat 1978-1987 Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z w/w lat wyniósł 62,74%. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999r. wyniósł 109 242,21 zł. Za okresy pozostawania w stosunku pracy, za które wnioskodawca nie przedstawił dochodów tj. 26.10.1970r. - 31.12.1972r. , 01.04.1973r. - 30.09.1979r. przyjęto obowiązujące w tym danym okresie kwoty minimalnego wynagrodzenia. Za okres od 02.01.1973r. do 31.03.1973r. przyjęto wynagrodzenie w oparciu o przedłożony angaż. Za 10/1979r. przyjęto wynagrodzenie wymienione w świadectwie pracy.

/ decyzja k. 26-38 akt ZUS/

Decyzją z dnia 19.01.2016r. przyznano wnioskodawcy emeryturę od 24.12.2015r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 w/w ustawy emerytalnej i wyniosła 1864,13 zł.

/ decyzja k. 41- 42 akt ZUS , bezsporne/

W dniu 31 grudnia 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o ponowne ustalenie świadczenia E. Rentowego

/wniosek k. 46 akt ZUS/.

W okresie od 26.10.1970 r. do 31.12.1972 r. wnioskodawca był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł..

/ świadectwo pracy k. 10 akt ZUS, k. 14. koperta k. 48/

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca otrzymywał następujące wynagrodzenie za pracę;

- od 26 kwietnia 1971 r. do 30 sierpnia 1971 r. 1200 zł

- od dnia 1 września 1971 r. do 30 lipca 1972 r. 1500 zł. plus premia regulaminowa

- od 1 sierpnia 1972 r. do 31 grudnia 1972 r. 1700 zł

/angaż z dnia 15.04. 1971 r. k. 11 oraz koperta k. 48, angaż z dnia 1.09.1971 k. 12 koperta k. 48 angaż k. 13 koperta k. 48/

W okresie od 02.01.1973 do 31.10.1979 r. H. G. (2) był zatrudniany w (...) Ł. wcześniej (...) 5.

/ świadectwo pracy k. 11 akt ZUS, k. 21, nadto wskazany dokument koperta k. 43 zaświadczenie k. 187/

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca otrzymywał następujące wynagrodzenie za pracę;

- od 2 stycznia 1973 do 30 lipca 1974 r. tj w okresie próbnym 2.800 zł plus premia,

- od 1 sierpnia 1974 do 31 marca 1975 r. 3.400 zł plus premia regulaminowa,

- od 1 kwietnia 1975 r. do 31 października 1979 r. 4.500 zł

/ angaż z dnia 29.12.1972 koperta k. 43 k.18 angaż z dnia 19 lipca 1974 k. 19 koperta k 43 angaż z dnia 2 .04.1975 koperta k. 43 angaż k. 19 v. k. 20, angaż z 15.08.1979 koperta k. 43 k. 20 v., świadectwo pracy koperta k. 43 k. 11 akt ZUS, k. 21, /,

W okresie od 7 grudnia 1979 r. do 30 listopada 1984 r. wnioskodawca pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł..

/ świadectwo pracy k. 13 akt ZUS/

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca otrzymywał następujące wynagrodzenie za pracę:

- w 1979 -8510 zł
- w. 1980 - 68096 zł,
- w 1981 r.- 87.467 zł
- w 1982 r. -116587 zł
- w1983 r.-156 044 zł
- w1984 r. -145037 zł

/Zaświadczenie RP 7 k 15 akt ZUS/

Decyzją z dnia 19.11. 2019 r. ponownie ustalono kapitał początkowy wnioskodawcy z uwzględnieniem wskazanych zarobków bez premii. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1973 do 31.12.1982. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 96,25%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 96.25% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie powołanej w cz. I decyzji ($96,25\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 1\ 175,11\ \text{zł}$). Do wyliczenia kapitału przyjęto 26 lat, 9 miesięcy, 5 dni, tj. 321 miesięcy, okresów składkowych oraz 10 miesięcy, 7 dni, tj. 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł - 85,95%.Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Do ustalenia współczynnika przyjęto: wiek ubezpieczonego w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 49 lat, łączny staż ubezpieczeniowy - po zaokrągleniu w górę do pełnych lat - wynoszący 28 lat. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wyniosło 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173). Kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 13. 9478,24 zł

/Decyzja k. 63-64 akt ZUS, k. 55-62 pismo k. 54/

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 listopada 2019 r. przeliczono emeryturę H. G. (2) od 1.12.2018 tj. od nabycia uprawnień. Organ rentowy uwzględnił sporne wynagrodzenie na podstawie angażu za okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od 26.04.1971r. do 31.12.1972r. oraz w (...) w okresie od 02.01.1973r. do 31.12.1979r.

Wysokość świadczenia wyniosła od 01.03.2019r. - 2488,60 zł brutto.

/Decyzja k. 65-67 akt ZUS k. 55-62 pismo k. 54/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, których wiarygodność nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Zaznaczyć należy iż organ rentowy wydając decyzje o ponownym przeliczeniu kapitału początkowego i emerytury wnioskodawcy z dnia 19.11. 2019 r. w oparciu o zarobki ustalone wynikających z treści przedłożonych w toku procesu angaży w znacznej części uwzględnił zasadność podnoszonych przez niego roszczeń. Za nie udowodnioną Sąd natomiast uznał wysokość premii jaka rzekomo wnioskodawca miał otrzymywać w spornym okresie . Fakt jej wypłaty co do zasady zgodnie z obowiązującym regulaminem nie jest kwestionowany natomiast co do jej rzeczywistej wysokości w spornym okresie czasu brak jest jakichkolwiek konkretnych dowodów. Brak zaś podstaw do ustalenia jej wysokości w oparciu o same twierdzenia wnioskodawcy. Wnioskodawca w toku sądowego postępowania odwoławczego nie przedłożył żadnych dowodów, które potwierdziłyby sposób naliczania i faktyczną wysokość wypłacanej mu premii. Zatem brak było podstaw do ustalenia kwot zarobków faktycznie przez niego otrzymywanych z uwzględnieniem tego składnika wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Postępowanie w sprawie w zakresie zmiany wysokości pobieranej emerytury objętym decyzją z dnia 20 listopada 2018 r częściowo podlega umorzeniu w pozostałej zaś części odwołanie jako bezzasadne należało oddalić.

Stosownie do art. 477¹³ kpc zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Zgodnie zaś z art. 355 kpc Sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy, w toku postępowania sądowego, wydał kolejno decyzje z dnia 19 listopada 2019 r. w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego oraz w dniu 20 listopada 2019 r. w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy, uwzględniające żądania odwołującego przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem zarobków faktycznie przez niego osiągniętych a wynikających z angaży za okres od 26.10.1970 do 31.10. 1979 r. tj za okres zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. i (...) Ł. wcześniej (...) 5.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, w Ł. na podstawie art. 477¹³ kpc w związku z art. 355 kpc, postępowanie w sprawie w zakresie objętym wskazaną decyzją z dnia 10 listopada 2019 r. umorzył.

Co do pozostałego żądania uwzględnienia do zarobków ustalonych przez ZUS decyzją z dnia 20 listopada 2019 r. nadto premii w zakresie min 20% tych zarobków wskazać należy iż nie jest ono uzasadnione.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz.1270 z późn. zm.) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Zgodnie art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie

ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy). Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec

którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji w świetle zarzutów ubezpieczonego. Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, brak jakichkolwiek podstaw do ustalenia wysokości rzeczywiście wypłacanej wnioskodawcy premii w okresie zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. oraz w (...) Ł. wcześniej (...) 5. Wnioskodawca, na którym zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodowy, nie udowodnił bowiem swojego roszczenia w tym zakresie.

Stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Jak już podniesiono powyżej wnioskodawca nie przedłożył żadnych miarodajnych dowodów potwierdzających wysokość wypłacanych mu zgodnie z regulaminem premii w okresie zatrudnienia zarówno w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. jak i w (...) Ł. wcześniej (...) 5. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy angażuje i umowy o pracę wskazują na wypłatę tego składnika wynagrodzenia lecz bez określenia jego rzeczywistego wymiaru. Z uwagi na brak dokumentacji świadczącej o wysokości premii nie było możliwe przyjęcie, że wynosiła ona zawsze

min 20% wynagrodzenia zasadniczego, jak chce tego ubezpieczony. W oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie ma możliwości ustalenia wysokości kwot wypłaconych tytułem premii, za cały sporny okres ponieważ brak jest dokumentacji w tym zakresie, brak jest regulaminów premiowania, czy wynagradzania.

W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia świadczenia. W sytuacji takiego składnika wynagrodzenia, jakim jest premia, konieczne jest jednak istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt wypłaty premii oraz jej wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, LEX nr 390123). Nie można bowiem pominąć, iż wysokość świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, a zatem dla jego wyliczenia nieodzownym pozostaje ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalne przy tym jest opieranie się jedynie na hipotezach czy założeniach, wynikających z przyjęcia średnich wartości. W szczególności jako podstawy przyjęcia wysokości premii H. G. (2) w spornym okresie nie można przyjąć, że premia była wypłacana bezwarunkowo, w wysokości wskazanej umowie a określonej przez wnioskodawcę na min 20 % wynagrodzenia zasadniczego. Jest to założenie nie poparte żadnym dowodem. A poza tym nie ma pewności, czy wnioskodawca w spornym okresie zawsze otrzymywał premię w tej wysokości. Nie ma zatem podstaw do określenia, czy i jakie kwoty tytułem premii stanowiły w całym spornym okresie podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Tylko niewątpliwe dochody ze stosunku pracy w udowodnionej wysokości, od których odprowadzono składki, mogą być uwzględnione do ustalania wysokości świadczeń emerytalno-rentowych.

W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, czy też wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419). Przyjęcie wynagrodzenia w sposób jaki wnioskuje odwołujący stanowiłoby właśnie przyjęcie wynagrodzenia hipotetycznego. Z powyższych względów nie jest możliwe ustalenie nowej wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy z uwzględnieniem wypłacanej mu premii.

Zaskarżona decyzja w tym zakresie w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego w tej części.

J.L.